

Medicinska fakulteten

LÄKS14, Individ och samhälle, 15 högskolepoäng

The Individual and the Community, 15 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Programnämnden för läkarutbildning 2023-02-15 att gälla från och med 2023-02-15, höstterminen 2023.

Allmänna uppgifter

Kursen är obligatorisk i Läkarprogrammet och ingår i termin 11.

Teoretiska undervisningsmoment är förlagda till Malmö och Lund medan praktiska undervisningsmoment är förlagda till vårdcentraler huvudsakligen inom Region Skåne, men placering inom Södra sjukvårdsregionen förekommer.

Undervisningsspråk: Svenska och engelska

Undervisningsspråk är svenska eller engelska. Svensk, dansk och engelskspråkig litteratur används.

Huvudområde

Medicin

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Kunskap och förståelse

Studenten skall efter genomgången kurs kunna:

- förklara normal variation av livsförlopp ur ett hälso- och sjukdomsperspektiv för individer och grupper samt resonera runt patofysiologiska mekanismer och hur det kan te sig, med hänsyn tagen till sociala, psykologiska och globala faktorer,
- argumentera för och föreslå förändringar i levnadsvanor och hälsofrämjande insatser på individ och samhällsnivå som kan påverka individer och grupper ur ett nationellt och globalt perspektiv,
- förklara bakomliggande vanliga mekanismer med betydelse för sjukdom och hälsa med hänsyn tagen till arbets- och miljömässiga faktorer på individ och

gruppnivå,

- analysera farmakologiska principer med hänsyn tagen till individens ålder och övriga tillstånd inför ställningstagande om farmakologisk behandling ska påbörjas, fortsätta eller avslutas, också med hänsyn tagen till polyfarmaci och interaktioner,
- beskriva specifika aspekter på omhändertagande och behandling vid vanliga långvariga sjukdomar, palliation samt handläggning av multisjuka,
- redogöra för en basutredning inför remittering till arbets- och miljömedicinsk klinik för sambandsbedömning vid misstänkt arbetsrelaterad sjukdom,
- redogöra för omhändertagande av geriatriska patienter inklusive ställningstagande till palliativ behandling samt
- förklara den offentligt finansierade sjukvården och särskilt primärvårdens uppbyggnad avseende organisation för att möta olika åldersgrupper och tillstånd vad gäller vårdprocesser samt olika yrkeskategoriers funktioner, samt förklara och kontrastera skillnader mellan öppen- och slutenvård.

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter genomgången kurs kunna:

- självständigt initiera och följa upp behandling och åtgärder av vanligt förekommande tillstånd i öppenvård inklusive multisjuka patienter,
- självständigt initiera akut behandling och åtgärder av vanligt förekommande akuta tillstånd i öppenvård samt kunna remittera till lämplig vårdinstans,
- självständigt dokumentera medicinska åtgärder, samt utfärda lämpliga intyg och annan dokumentation såsom inhämtande av informerat samtycke,
- tillämpa relevanta lagar och författningar inom arbetsmiljö, försäkringsmedicin samt i hälso- och sjukvårdsarbetet,
- handlägga patienter utifrån ett helhetsperspektiv där patientens samtliga sjukdomar och individuella förutsättningar såsom socioekonomi, kulturell bakgrund, genus vägs in såväl ur ett hälso- som sjukdomsperspektiv,
- kritiskt granska, ta ställning till och argumentera avseende tillämpbarheten av vetenskapligt baserade rekommendationer för den individuella patienten,
- genomföra patientkonsultationer enligt evidensbaserade principer med förståelse för patientens del, läkarens del och den gemensamma delen i konsultationen,
- initiera samarbetet kring multisjuka patienter med flera olika professioner och vårdgivare,
- genomföra basal läkemedelsgenomgång på multisjuk äldre patient och utifrån läkemedelsgenomgång föreslå fortsatt behandling,
- tillämpa modeller och principer för patientsäkerhetsarbete och leda detta i samverkan med patient, anhöriga och samhälle,
- tillämpa juridiska och etiska aspekter för individer och grupper i olika åldrar som kan bedömas vara utsatta för skaderisk,
- identifiera och primärt handlägga individer och grupper som varit utsatta för traumatiska händelser,
- initiera handläggning och uppföljning av individer där det finns misstanke om våld i nära relation eller missbruk,
- dokumentera skador och misstanke om våld utövad av annan person som underlag för rättslig bedömning och vidare handläggning samt
- självständigt handlägga och dokumentera dödsfall.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten skall efter genomgången kurs kunna:

- bemöta patienter, anhöriga och medarbetare på ett professionellt sätt,
- analysera och resonera kring etiska frågeställningar vid hälsa, sjukdom och behandling inkluderat palliativ vård och dödsfall,
- analysera och resonera kring ledarskap, samarbete inom hälso- och sjukvård, samarbete med andra aktörer i samhället som har betydelse för individens hälsa och arbetsförmåga,
- analysera sina starka och svaga sidor i konsultationen, särskilt vilka områden som behöver utvecklas ytterligare samt hur denna utveckling kan ske,
- självständigt ta ansvar för sin egen utbildning genom att omdömesgillt bedöma sin kompetens, sitt lärande och reflektera över hur ytterligare utveckling kan ske samt
- förhålla sig partsneutral i sin roll som rättsväsendets sakkunnige i samband med skadedokumentation och bedömning av målsägande och misstänkta inblandade i våldsbrott.

Kursens innehåll

Innehållet i denna kurs berör framför allt sjukdomstillstånd inom allmänmedicin, arbets- och miljömedicin, försäkringsmedicin, geriatrik och rättsmedicin.

Det finns även lärandemål relaterade till programövergripande teman. Inom temat professionell utveckling berörs konsultationsmetodik, etiska och juridiska aspekter av arbetet, professionellt förhållningssätt och interprofessionellt lärande samt den egna lärprocessen och ledarskap. Inom temat hälsofrämjande perspektiv fokuseras på sjukvårdens organisation, patientsäkerhet, global hälsa, prevention, våld i nära relationer och jämlik vård. Andra teman som tas upp i kursen är farmakologi, palliativ vård och vetenskapligt förhållningssätt.

Under denna kurs tränas studenterna i att kunna handlägga multisjuka patienter i öppenvård samt i läkarens dubbla roll som såväl individens som samhällets läkare. Under viss handledning hanteras de för kursen relevanta kliniska situationerna som definieras i Appendix 1.

Kursens genomförande

Undervisningen baseras på aktuellt kunskapsläge avseende aktivt, studentcentrerat och självstyrt lärande. Case-metodik är den centrala undervisningsformen och konkretiserar den centrala medicinska kunskapen inom kursen. Cirka 15 dagar per student ges i form av verksamhetsintegrerat lärande (VIL) på vårdcentral med individuell handledning och strukturerad feedback. VIL kan även förekomma på kvällar och helger. Observation av och återkoppling till studenterna genomförs frekvent av handledare med stöd av observationsformulär.

Andra läraaktiviteter är färdighetsträningar, rollspel, seminarier, föreläsningar, gruppövningar och individuella skriftliga reflektionsuppgifter.

En förutsättning för att en student ska kunna genomföra VIL är att verksamheterna inte ser formella hinder att ta emot studenten. En hälso- och sjukvårdsverksamhet kan avböja att ge studenttillträde till vårdinrättning om man bedömer att patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården riskerar att äventyras eller om annat likartat hinder föreligger. Ett avböjande kan exempelvis grundas på att studenten dömts för vissa typer av brott eller uppvisat sådant beteende som hotar patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården. Detta avböjande medför att studenten inte kan delta i de lärandemoment som ges inom verksamheten.

Obligatoriska moment:

VIL, case-undervisning, konsultationsmetodikseminarier och ledarskap-patientsäkerhetsmomenten samt utbildning i samverkan (UIS) är obligatoriska. Om studenten uteblir från obligatoriska moment får studenten genomföra momentet vid senare tillfälle. Vissa moment kan komma att ersättas med ersättningsuppgift. Examinator avgör om studenten uppnått berörda mål för obligatoriskt moment. Obligatoriska moment dokumenteras i kursportföljen.

Kursens examination

Första gången en student kan delta i en examination är vid första ordinarie tillfälle efter registrering på kursen.

Kursens mål examineras genom två provmoment, teoretiskt kunskapsprov (7,5 hp), samt en kursportfölj (6 hp).

Därutöver bedöms dessutom kontinuerligt studentens basala professionella förhållningssätt genom examinationen "VIL – basalt professionellt förhållningssätt" (1,5 hp).

Det teoretiska kunskapsprovet (7,5 hp) består av frågor av flervalstyp där studenten ska välja det bästa svaret. Underkänt prov ska göras om i sin helhet.

I en kursportfölj (6 hp) samlar studenten observationer och återkoppling från olika professionella situationer samt genomförda uppgifter och återkoppling på dessa. I portföljen dokumenteras också genomförda moment inkluderande case, gruppövningar, och VIL. Kursportföljens delar värderas fortlöpande i enlighet med fastställda kriterier. Kursportföljen betygsätts i sin helhet med godkänt eller underkänt i slutet av kursen. Därefter bedöms kursportföljen efter begäran av studenten.

Genom examinationen "VIL – basalt professionellt förhållningssätt" (1,5 hp) bedöms kontinuerligt studentens basala professionella förhållningssätt. Om en student uppvisar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården riskerar att äventyras, eller om studenten har hög frånvaro från VIL ska provmomentet "VIL - basalt professionellt förhållningssätt" bedömas av examinator. Examinator ska först skriftligt och muntligt varna studenten. Om bristerna kvarstår trots varningen ska examinator omedelbart avbryta studentens VIL och betygsätta provmomentet med underkänt. I särskilt allvarliga fall, eller om studenten vid ett tidigare tillfälle fått betyget underkänt på provmomentet kan examinator omedelbart, utan varning, avbryta studentens VIL och betygsätta provmomentet med underkänt.

När VIL avbryts på detta sätt innebär det att studenten får betyget underkänt på provmomentet "VIL - basalt professionellt förhållningssätt" och att ett VIL-tillfälle är förbrukat. En individuell studieplan ska då upprättas av examinator och fastställas av programmets studiesociala kommitté. Den individuella studieplanen ska innehålla en åtgärdsplan som anger vad studenten behöver göra och visa upp för att bristerna ska anses vara åtgärdade. Den individuella studieplanen ska även ange var, när och på vilken kurs i programmet studenten sedan kan återuppta sina studier. Uppfyllandet av åtgärdsplanen bedöms av examinator och ska vara godkänt innan studenten kan återinträda i studierna. Om provmomentet "VIL - basalt professionellt förhållningssätt" är betygsatt med betyget underkänt får studenten inte delta i kursens VIL eller kursens examinationer, inkluderat obligatoriska moment, förrän uppfyllandet av åtgärdsplanen är godkänt och enligt vad som i övrigt anges i den individuella studieplanen.

För att provmomentet ska betygsättas med godkänt krävs att studenten närvarat vid tillräckligt många moment inom kursen.

Antal examinationstillfällen vid VIL

Antal examinationstillfällen avseende VIL är begränsat till två. När kursportföljen betygsatts vid kursens slut är ett VIL-utbildningstillfälle förbrukat. Underkänt betyg på provmomentet "VIL – basalt professionellt förhållningssätt" medför också att ett VIL-utbildningstillfälle är förbrukat.

Prov/moment

- Teoretiskt kunskapsprov, 7,5 hp
- VIL – basalt professionellt förhållningssätt, 1,5 hp
- Kursportfölj, 6 hp

Samtliga provmoment, förutom det teoretiska kunskapsprovet, förutsätter att studenten deltar i kursmoment som ges inom hälso- och sjukvårdens verksamheter. Om sjukvårdens verksamheter avböjer att ta emot en student enligt ovan (text under "Kursens genomförande") kan studenten därför inte examineras på provmomenten och inte betygsättas på dessa.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.

Förkunskapskrav

Godkända kurser (samtliga prov/moment) till och med termin 9 på Läkarprogrammet (MALÄP),

eller,

Godkända kurser (samtliga prov/moment) till och med termin 9 på Läkarprogrammet (MALÄK/MALÄL)

Övrigt

Appendix – kliniska situationer

På läkarprogrammet har definierats ett antal kliniska situationer som en nyexaminerad läkare kommer att möta och förväntas klara av under sin allmäntjänstgöring. Nedanstående urval av 19 kliniska situationer (av totalt 105 på hela läkarprogrammet) baseras på att de är vanligt förekommande inom de ämnen som ingår på kursen. De kliniska situationerna är definierade främst för att studenterna ska veta inom vilka områden examinationen sker. Vårdcentralspraktiken ska ge möjlighet till praktisk erfarenhet av nedanstående kliniska situationer, som ett komplement till den teoretiska undervisningen. Studenten ska för dessa kliniska situationer kunna beskriva och förklara omhändertagande, utredningsgång, viktiga differentialdiagnoser samt preventiva och terapeutiska åtgärder.

Kliniska situationer

- 3. Andningssvårigheter
- 5. Avvikande diagnostiska och accidentella fynd
- 9. Beroende och missbruk
- 14. Blodtrycksförändringar
- 17. Buksmärta
- 37. Hjärtklappning/onormal hjärtrytm
- 39. Hosta
- 41. Huvudvärk/ansiktsvärk
- 57. Nästäppa/snuva
- 59. Ont i bröstet
- 60. Ont i halsen
- 61. Ont i ryggen/nacke/skuldra
- 63. Ont i örat
- 64. Oro/ångest
- 77. Smärtande och/eller svullen led/leder
- 80. Stämningslägespåverkan
- 93. Trötthet
- 98. Vattenkastningsbesvär
- 103. Yrsel/balansstörningar

Prov/moment för kursen LÄKS14, Individ och samhälle

Gäller från H23

- 2301 Teoretiskt kunskapsprov, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2302 VIL - basalt professionellt förhållningssätt, 1,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 2303 Kursportfölj, 6,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd